

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 3a

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

formica nec eest ghumi s; ghigui m. tunc
 respondet moty omni ee ghimob roe man
 roe forma: q aut dicit pter res diverse
 rum n' p'oe ghimari id respondet itigendi
 ee d' p'oe. p' h'ca q'ndz dua res p'oe d'ue
 sa d'isunt ee ghimari n' p'ut quadiu
 p'oe diverse manet. Eodez no' respondet
 d'ebig. Alia arguta d'form' d' s' h'ca
 col. 5 p' h'f. 93.

videtur 1. col.

De Motu contrarietate
 Quastio 3^a.

Quaeritur aduersus motum

Motui aduersant & moty & quies, illi ut quies
 dam g'carin' rae aut ut ipsiq' p'iuas. De p'io
 disputat e. 3. in 6to et p'osteriori. Ap' h'z a' p'
 rae in re sentendu' sit ap' rae notandu' p' no
 tum p'oe d'ist'ing' alio ad se inuic' ordinari
 moty n' alt' modo ordinari ad g'raues q' p'et
 ad augm'ntaco'z; d' al'ia res p' calefactio'z
 sit nigra d' f' frige factio'z, alba ut patet
 in m'ue d' carbore. Al'ia ee n' p' h'ca q'
 nec sequu't' aut p'cedunt se mutuo nec ee p' h'
 repugnant ut moty r'actio'z acit' d' ignib' p' h'
 os ee g'carin' d' g' h'z sic e' agendu'. 2do an
 maduerendu' quinq' motib' d'ia p'oe motu' n'oe
 hui' ee g' h'ca in p' q' n' termin' A quo uniu'z
 e' h'ca n' p' h'z quem al'ia r'ig. 2do q' n' termin'

Nota 1°.

Nota 2do.
 Quinq' motib' d'ia moty
 motib' g' h'ca.

2do.

4to qd gharig 3to qd ad terminos gharig 3to. 201
 4to qd terminus a quo vng e' gharig termi 4to.
 ad que alterig. 5to qd terminus a quo vng ad 5to.
 nob nuncem sunt gharig. His fuisse animal
 uisio fuit actor in cap. 3to sub gharig
 a conclusio Noty qd e' ex gharig n' e' gharig. Conclusio pa.
 e' in gharig: qua gharig e' vng t' gharig
 d' mody & p'br: vng d' idem moty n' p'br sibi ipsi
 e' gharig: at moty a gharig in gharig vng
 q' n' e' sibi gharig patet minor exenple mo
 q' ab albo in nigru q' e' vng moty: d' idem mo
 q' e' ex sanitate q' e' in aqritudine: q' d' g
 d' moty d' p'br ita itur e' vng Athenas idem q' recede
 e' vng q' auedere Athenas: Quamut aut Nota.
 t' p'br vng s'ra: rae t' aliqua diuersitas
 t' p'br vng co de p'br: q' recedere dicit respectu ad ter
 a quo d' auedere notat terminu' ad que: quin
 d' ad gharig ad lib. 6. tep 10 dicit p'br prog rae s'ra mte
 aliqua re p'br notat e' auerere terminu' ad que qua' colin
 re terminu' a quo. Et t' q' tendit Athenas re
 lingt v' recedat. obijct q' aqua frigida cal. p'br
 p'br frigoris d' intensio caloris p'br duo moty recedat
 d' p'br: rae intensio caloris e' calor ipse p'br est
 re fieri remissio n' frigoris e' p'br q' remittit.
 q' amissio p'br qd p'br d' p'br seu auerere
 caloris n' p'br idem moty: d' eade' rae n' vng
 idem moty q' e' ex sanitate d' q' e' in aqritudine
 d' moty nec solu' d' auerere nec solu' d' p'br solutio

si co'plecti uha'q' sic recepta' ab uno & aucto' in
 aliud hoc e' n' q' uocet' f'ct' hoc libro leg' 7. d' ab
 sap' inculcat q' motu' sit a' quoda' in q'da' r' n'it
 f'ct' in forma. Quot terminos possunt. Unde ad forma' motu'
 negat' q' d' p' h' f'igiditatis & caloris aucto'
 f'ct' motu' duo s' f' vng' motu' includent' duas
 mutaces. Mutatio n' e' q' n' exprimit' graditio'
 termini affirmas & negas; motu' n' q' n' exprimit'
 n'it' g'ra'ie' utroq' termino affirmato de p' h'
 q' f'igiditatis q' est ab esse ad n' esse e' alia
 mutatio qua' aucto' caloris q' e' a' n' esse ad
 esse. Qualitates duo s' vng' est' p' d' p' h'
 Nota. qualitatis q' n' exprimit' q' motu' n' e' ab esse
 f'rigidi ad n' esse f'rigidi s' ad esse calidi q'
 d' p' h' illa terminat' ad calorem; s' t' d' aucto'
 s' h'io caloris ut motu' q' p' h' d' h'io uocent' n'
 p' h'io a' n' esse caloris s' ab esse f'rigidi
 est q' vng' motu' a' f'rigido in calidu' includent'
 duas mutaces. patet ampliq' licet corruptio
 & g'ra'as s'nt' diuersa' s' p' h' mutacio' n' s' h'io
 uocet' p' h' motu' q' aucto' corruptio' h' h'io
 ad rem de nouo g'ra'it' unde dicit' s' h'io g'ra'
 exem' ^{uocet'} e' corruptio' a' h'io.
 Conclusio. Conclufio e' da' motu' q' s' h'io ex g'ra'ie' uocent' a' s' h'io
 p' h'io g'ra'ie' s' h'io q' a' s' h'io fieri ab u' s' h'io terminis A
 q' h'io duo motu' ad eundem s' h'io terminu' licet n' u' h'io
 motu' ut motu' ab albo ad nigro' in f' h'io d' a' ca
 lido s' h'io n' d' f'igidissimo in tep' d' u' q' t' n' ad p' h'io

Disputatio de potestate generis quod ponitur quod aliquid quod nunciat quod
 prout de legibus dicitur dicitur quod a generibus
 quod ponitur ad terminum ad quod nunciat nunciat illor
 quod generibus quod nunciat et locum dicitur foris
 quod ad diversa congruit ut fufur
 quod albi nigrum est ob id quod nunciat ab albo in
 fufur est tunc nigras: at respectu nigrum albi est
 idcirco nunciat ab albo in nigrum est de albio.
 hoc quod nunciat est emendat: Rem generibus att
 dicitur generibus formab quod nunciat in albi; na pota
 albi dicitur pota fufur nunciat generibus in simul
 eodem sunt quod albi calidum et albi fufur nunciat
 nunciat: Sed albi nunciat proprium est in nunciat
 generibus illor quod se per generibus attendit
 conclusio de quod nunciat quod nunciat nunciat possit
 nunciat quod nunciat nunciat nunciat generibus att
 nunciat nunciat nunciat nunciat generibus minor
 quod quod: Et hoc nunciat generibus nunciat ex nunciat
 nunciat dicitur ex nunciat nigrum nigrum: si dicitur eodem
 nunciat nunciat ex nunciat albi dicitur ex nunciat nigrum
 nunciat quod nunciat ex nigrum nunciat medio colore in albi
 dicitur ex albo nunciat medio colore in nigrum: quod sunt nunciat
 nunciat nunciat ex generibus in generibus ita dicitur primi dicitur
 nunciat nunciat nunciat nunciat nunciat quodammodo
 nunciat eodem sunt eodem nunciat aliqua differunt; etenim
 nunciat albi negatione nunciat nunciat nunciat nunciat
 nunciat nunciat nunciat nunciat: quod si nunciat nunciat
 nunciat se nunciat denotat nunciat negatione albi dicitur in

Veri Attendat 20
 cum generibus

conclusio 3ta

solutio

Conclusio 4ta

astitudine ad illa; atq; ita dicitur in
 quibus motibus ut a se habentur ita nec se ghar
 Conclusio 4ta sunt unitas moty sumit a
 Primum ad quod ita et ab eodem sumit dicitur
 hinc & gharictab eiq; de q; moty fit ex mo
 ni aliud pfecta gharictab existet in ambo
 ximi vniq; moty erunt gharicty Primum ambo
 alteriq; dicitur utiq; gharicty paret in calefactione
 & frige factione. Itaque est q; tunc in unone
 tu vniq; Primum ad quod in alio n. eoz augur d
 g vniq; augur d idem in alio motu dicitur.
 Demum si frige e gharicty calori g frige factio
 calefactioni ad illa idem e ad frige factio
 calori. Obijciat 1o Moty ignis & terra tepid
 It gharicty q; vniq; e molentis alit naatib; in vniq;
 Primum tam Ac quo qua ad que e id; penam
 n. vniq; coeq; moueri i gharicty luna vniq; ad
 certu; R. eoz moty illot; in eoz moty hinc gha
 ricty. Itaq; opponi quatenus vniq; e naatib; alit vni
 lentis; Itaq; gharictab moty sumit a
 pener Primum ad que quatenus n. e naatib; aut
 molentis ex principio effectus sumit ad moty
 fit a principio intrinseco vniq; e naatib; q;
 fit ad ab extrinseco gha nichil naatib; molentis
 e molentis. Obijciat 2do Moty accit a
 Centro in sum locu; & ex gharicty luna ad eoz
 p hinc vniq; e gharicty q; vniq; e gharicty alit vniq;
 p hinc p hinc n. nimirum quomodo ambo It aut

Obijciat 1o

Solutio

N.

Obijciat 2do

moty aeris nullo mo ee g'ras s'm roem na
turabilis & violenti; ta. n. e. naate aeri fori
ad suu locu ex alio loco inferiori qua' ex alio
superiori: In roe u' coi moty a' st g'harig sim,
sicut t'uri n. asensu & descensu opponit' cu
sunt p' idem nuro spatium q' h'c n' sit. Hinc
uedit motu sursum s'mpt' ee g'harig' nro,
h'c descensu' et s'mpt' moty aut aeris aeq
s'mpt' sursum nec s'mpt' descensu' p' tm'
idem qd' ut patet; sicut mutas ex albo in ni
gru de mutas ex nigro in idem a' st nit'
dele g'harig s'mpt' quauib' ueride st albu
latu qd' respectu nigri e' sit nigri respe
ctu albi.

Nb.

Exclusio sta Moty g'harig e' geti' illi q' e' sub
termino Ad quem s' illi pelig' q' e' sub termino A
quo ut moty sursum g'harig e' geti' q' e' descensum
e' moty calefactionis g'harig e' geti' q' e' sub ter
minato s' p' Moty g'harig e' geti' e' 2' geti' albi
eig' quib' s' ut illi q' e' in p'mo Ad que ut
illi q' e' in p'mo A quo s' illi q' e' hinc Maior
quod ab oib' u' p' u' p' u' opponi motu' &
geti' q' e' n' e' u' u' a' motu' q' n' n' st apta
moueri ea n' proprie gesunt ut docet Aristoteles.
20. Cur aut' n' opponat' geti' albi quib' ut q'

probah.

petuas aut in vno ad que pivat motu & magis
 hoc aduersari motu quia illa. vel ex ptem ee sentia
 priuatis vna q' glidet atqz forma futura alio
 ra q' sit absentia forma p'entis qualeng erat
 quens in vno & in fieri: priuati no' qez in loc
 ino A quo e' priuati motu q' sit ex illo p'osto
 riori aut no' qez in vno ad que e' priuati
 motu q' sit ad ipsam: in aut motu p'oliz oppo
 ni illa q' hoc tum q' illa abiq' atq' p' motum
 faciant augrit; tum q' quies in vno A
 q'z p'prios re idem e' in ipso p'osto motu in vno ad
 quem e' q' in vno opponit ideo talis qez
 genatis sit de motu et opponit. Motu aut ad terminu'
 motu vno q' quies in ipso vno re p' idem
 se e' in ipso vno ad quem na' ut forma
 in fieri d' motu p'ont e' iam facta d' qui
 e' q'z e' ipsa quies.

Ja & tm phisicoru

da q' in ipso q' to libro disputant p'ter de motu in
 ad p'ler p'etinas sui p'p'os: Ja hoc bto De quo agat p'ter
 de codez motu tractat, n' p'nt qua' r'oe in p'ler
 quantale sui integranter diuidi p't. Atqz ita
 h'ec hic p'tm quosdam motum e' alteris partib'
 in qua' ueteres p'cipaliter totum p'p'ia auferat
 t'oris op' diuidere solebant utq' et motu no' q' in